

Hry a cvičení pro předškoláky před nástupem do 1. třídy

Vážení rodiče,

začátek školní docházky je pro každé dítě velká životní změna, se kterou se musí umět vyrovnat a být na ni připraveno.

Předkládáme Vám několik variant her a cvičení, které můžete bez velkých nároků na pomůcky se svým dítětem provádět. Tak i sami poznáte, v čem bude třeba dítěti věnovat více pozornosti.

PAMĚŤ A POZORNOST

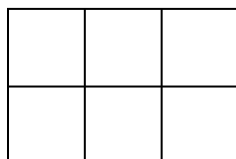
- 1) Před dítě položíme 5–8 obrázků nejrůznějších předmětů (např. zvířat, dopravních prostředků apod.). Dítě si obrázky prohlédne, zavře oči a pokusí se je vyjmenovat (bez ohledu na pořadí).
- 2) Pověz, co jsem schoval! Na stůl položíme 5–10 hraček. Dítě si je prohlédne a pojmenuje. Pak odejde za dveře nebo zavře oči a my zatím jednu hračku schováme. Dítě pak hádá, která hračka na stole chybí.
- 3) Opakuj slova, věty! Řekneme dítěti pomalu a několikrát po sobě určitý počet slov nebo větu. Úkolem dítěte je slova nebo větu bezchybně opakovat. Postupně zvyšujeme počet slov na 6–8 různých slov. Dítě je opakuje a snaží se zachovávat i jejich pořadí.

POČETNÍ PŘEDSTAVY

- 1) Nakreslíme 3 lžičky a 4 hrníčky (jablka – hrušky atd.). Dítě spojí vždy dva a dva předměty a zjišťuje, čeho je víc.
- 2) Dítě má nakreslit stejný počet jablíček, kytiček nebo čtverečků podle toho, kolik teček mu předkreslíme na papír. Nejprve dítěti předkreslíme 5 teček, jejich počet postupně zvyšujeme do deseti.
- 3) Na papír nakreslíme různé kombinace kruhů. Dítě na ně klade knoflíky. V dalším cvičení dítě kreslí kroužky ve stejném počtu a rozmístění, jak mu je předvádíme s knoflíky.
- 4) Dítě stojí před vámi ve vzdálenosti několika metrů. Tleskneme 1x – 5x a úkolem dítěte je postoupit o tolik kroků, kolikrát zaslechlo tlesknutí.
- 5) Máme 5 kostek. Dáme na stůl jednu kostku a přidáme ještě jednu. „Kolik je to dohromady?“ Při dalším obdobném cvičení přidáváme a ubíráme kostky do deseti.
- 6) Uděláme dvě hromádky o stejném nebo různém počtu kostek. Úkolem dítěte je ukázat na hromádku kostek, kde jich je víc nebo méně nebo stejně.
- 7) Hrou Domino a Člověče nezlob je možné s dítětem nacvičovat rozeznávání různého počtu bodů na hracích kostkách.
- 8) Seřadíme do řady 10 desetihaléřů. Dítě ukazuje první, druhý, pátý desátý desetihaléř; první a poslední apod. Potom se ptáme: „Kolik desetihaléřů je mezi druhým a pátým desetníkem, mezi třetím a osmým apod.“
- 9) Na různých předmětech a obrázcích objasníme a procvičujeme rozlišení pojmů – dlouhý – krátký – kratší – nejkratší – velký – malý – nejmenší – největší apod.

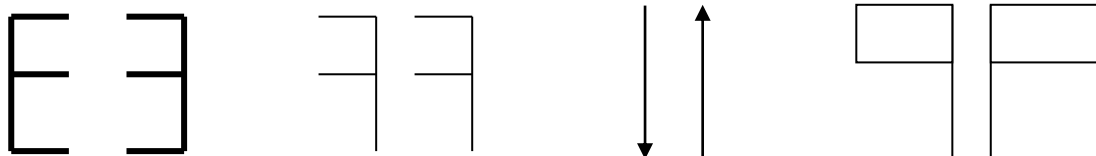
SLUCHOVÉ A ZRAKOVÉ ROZLIŠOVÁNÍ

- 1) S dítětem cvičíme napodobování jednoduchého rytmu. Nejprve vyklepáváme snadný rytmus – např. ●● ●● ●● / ●●● ●●● ●●● Dítě chvíli poslouchá, pak se samo rytmus snaží napodobit. Cvičení obměňujeme; střídáme silný a slabý úhoz nebo krátký a dlouhý ●● ●● ●● / – – ●●● – – atd.
- 2) stříháme pohlednici s jednoduchým obrázkem na 6 dílů. Úkolem dítěte je znovu sestavit celý obrázek dohromady.

- 3) V dalším cvičení se dítě učí odlišovat odlišné hlásky (písmena) na začátku slova. „Když řekneme – **ucho**, slyšíme na začátku slova **U**, když řekneme – **sýr**, slyšíme na začátku slova **S**. Co slyšíme, když řekneme – **Eva** – **pes** – **kolo**. Cvičení začínáme nejprve samohláskami (např. **oko** – **auto** – **Ela** – **Ivan**), potom s dítětem cvičíme rozlišování souhlásek (**pes** – **kočka** – **sova** – **les** – **kos**).

- 4) S dítětem cvičíme výslovnost složitějších spojení slov – např. **Osuš si šaty. Pak kaplan v kapli plakal. Já rád játra, ty rád játra. Na strništi cvrkají cvrčci.**
- 5) V dalším cvičení má dítě vymyslet 1–3 slova, která mají na začátku písmeno K nebo B (kos – kolo – kráva; balón – bouda – buben atd.).
- 6) Nakreslíme jednoduchý obrázek, ve kterém něco chybí. Dítě má poznat, co na obrázku chybí, popřípadě ho dokreslit.
- 7) S dítětem cvičíme rozlišování zrcadlových tvarů. Nakreslíme dva a dva obrázky a dítě má poznat, zda jsou obrázky stejné nebo obrácené (nestejně).

- 8) Umí-li dítě již rozlišovat vpravo – vlevo, dopředu – dozadu, nahoře – dole, postavíme se proti sobě a cvičíme oba najednou na stejné povely (např. zvedneme pravou ruku, levou nohu, uděláme 2 kroky vlevo, 1 krok dopředu, 2 kroky dozadu apod.)

ROZVÍJENÍ ŘEČI A MYŠLENÍ

- 1) „Které předměty v tomto pokoji jsou zelené, ze dřeva, ze skla, z papíru atd.?”
- 2) Třídění předmětů podle určitých znaků. Předměty se mohou lišit barvou, tvarem nebo například velikostí. Třídění podle barev je nejjednodušší, proto s tímto cvičením obvykle začínáme („Ukaž na všechny věci, které jsou v pokoji bílé, červené, modré atd.“) a pokračujeme cvičením geometrických tvarů („Které věci v pokoji jsou kulaté? Které mají tvar čtverce, obdélníku atd.?”)
- 3) Řekni opak – opačné slovo! Řekneme dítěti slovo – velký – a dítě má říci – malý (Můžeme mu pomoci například větou: „Já jsem velká a ty jsi?“). Postupně s dítětem cvičíme další dvojice slov s opačným významem: bílý – černý, teplý – studený, dobře – špatně, veselý – smutný, nahoře – dole atd.
- 4) Pojmenuj věci jedním slovem! Dítěti vyjmenujeme několik věcí nebo předmětů a jeho úkolem je najít slovo, které označuje všechna slova dohromady (např. jablko – hruška – švestka = ovoce, židle – skříň – stůl = nábytek, kabát – kalhoty – košile = oděv, oblečení atd.)
- 5) Co je to? Dítěti řekneme charakteristické znaky předmětu a dítě podle nich hádá, o jaký předmět se jedná (např. „Je to kulaté, z gumy a děti s tím hrají kovanou – Co je to?“, „Je to kulaté, žluté a v létě svítí na obloze celý den – Co je to?“)
- 6) Dítě srovnává, jestli věta, kterou vyslovíme, je správně (např. „Pomeranče jsou sladší než citróny. Kolo jede rychleji než auto.“)
- 7) Řešení situací: „Co uděláš, když rozliješ čaj? Co by se stalo, kdybychom nezalévali květiny?“
- 8) „Já ti řeknu několik věcí a ty mi řekni, co tam nepatří a proč!“ - Například: pampeliška – smrk – růže – tulipán, židle – postel – hruška – stůl, kočka – pes – ryba – kůň.

GRAFICKÁ OBRATNOST

- 1) Dítěti nakreslíme na papír vlny na moři a dítě by v kresbě mělo pokračovat. Obdobným cvičením je: kouř z komína, déšť, hustá tráva atd.

- 2) Na větší papír nakreslíme vlevo nahoře dva nebo tři geometrické tvary a dítě tyto tvary kreslí ve stejném pořadí přes celý papír. U dítěte dbáme na správné držení tužky dvěma prsty, třetí prst lehce podpírá tužku, konec tužky směřuje k rameni. Cvičení začínáme na velké ploše, velkými tahy celou rukou. Tady je kolečko, křížek a čtvereček. Kreslí je ve stejném pořadí až na konec řádku.

A teď tyhle obrázky.

MOTORIKA

- 1) U prvního cvičení budeme sestavovat s dítětem řetěz z kancelářských sponek. Dítěti nejprve ukážeme, jak má sponky spojovat. Pak připravíme sami řetěz z menšího počtu sponek jako vzor. Dítě současně cvičí postřeh, zrakovou a pohybovou souhru očí a rukou.
- 2) Vytrhávanky. Dítě vytrhává z papíru jednoduché předměty (např. jablko, hrušku, mísu, dům, strom). Papír drží dvěma prsty jedné ruky a vytrhává dvěma prsty druhé ruky. Vytrhané obrázky pak nalepíme na papír. Dítě současně cvičí obratnost prstů, soustředění a vytrvalost.
- 3) Připravíme 2x stejný počet kostek ze stavebnice. Z prvního souboru postavíme např. dům, hrad, most, schody a dítě má z druhého souboru kostek postavit stejnou stavbu. Může se řídit i podle barev. Postupně můžeme použít kostek menší velikosti.
- 4) Poznáš věci se zavřenýma očima? Na stůl nebo do krabice dáme několik hraček nebo drobných předmětů (např. krabičku od sirek, kuličku, gumu, lžici) a dítě se zavázanýma očima hmatem předměty poznává.